

Rijnhout, Rijn

Vanwege een ernstige afwijking aan zijn hypofyse wordt Rigardus (Rijn) Rijnhout bekend als de 'Reus van Rotterdam'. Hij is bijna tweemeterveertig lang en weegt pakweg 230 kilo.

1922-1959

Geboren in Rotterdam
'Reus van Rotterdam'

De buitensporige maten bezorgen hem een zwaar leven. Vast en regelmatig werk is hem niet gegund en vanwege de hoge uitgave aan kleding en eten heeft Rijn, die thuis bij zijn ouders in de Gouvernestraat woont, het niet breed. Bovendien wordt hij gezien als een curiosum, een bezienswaardigheid. Na een fietsongeval belandt hij in een invalidewagen. Na een periode van bedlegerigheid wordt hij ernstig ziek en opgenomen in het Academisch Ziekenhuis te Leiden. Hij overlijdt op 13 april 1959 nog maar 36 jaar oud. Rijn is begraven op de Zuiderbegraafplaats.

In de eerste jaren na zijn geboorte op 21 april 1922 groeit Rijn op als een gewoon kind, maar op zijn achtste verjaardag heeft hij al de gestalte van een jongen van twaalf en op zijn twaalfde oogt hij als een achttienjarige. Hij gaat naar de lagere school in de Gaffeldwarsstraat. Rijn is leergierig. Medeleerlingen zien hem vaak na schooltijd lezend op de stoep. Hij gaat vervolgens naar de ambachtsschool, maar daar zijn ze niet berijdt een tafel en een stoel aan te passen voor een jongen die inmiddels de twee meter is gepasseerd. Onbegrip en krenterigheid van het schoolbestuur spelen hem parten. Natuurlijk is de medische wereld geïnteresseerd in het fenomeen. Vastgesteld wordt dat Rijn een ernstige afwijking heeft aan zijn hypofyse, een klier aan de onderzijde van de hersenen. Een operatie zou uitkomst kunnen bieden, maar het onzekere resultaat doen Rijns ouders er van afzien. De groei houdt op bij 238 cm. Rijn heeft schoenmaat 62 en zijn handen zijn kolenschoppen van 22 cm lang en 14 cm breed. Voor zover bekend komt een abnormale groei in zijn familie niet voor. Alleen zijn grootvader zou een meer dan gemiddelde lengte hebben gehad. De groei van Rijn is uitzonderlijk al zijn er uit de historie ook wel enkele andere 'reuzen' bekend. Klaas van Kieten uit Spaarnwoude, die leeft in de 14^e eeuw, zou 2.69 m zijn geweest. Trijntje Keever uit Edam (1616-1633) is 2.54 m lang en Lange Jacob uit Sneek (ca. 1660) haalden de 2.44 m. Het zijn echter overleveringen die niet meer te verifiëren zijn. Achteraf kon voor de Grote Boer uit Lekkerkerk, die 2.59 m lang zou zijn geweest, aan de hand van enige bewaard



De lengte van Rijn Rijnhout wordt hier nog eens uitvergroot door op de foto te gaan met kleine mensen.



Rijn met zijn vader in de Gouvernestraat in 1946.

gebleven botten, gereconstrueerd worden dat hij ongeveer 2.16 m lang was. Het toont aan dat met overleveringen voorzichtig moet worden omgesprongen. Voor de Amsterdammer Albert Johan Kramer (1897-1976) staat wel vast dat hij de aanzienlijke lengte van 2.42 m bezat.

Geholpen door zijn vader en broer leert Rijn zich aan te passen aan zijn buitenproportionele lichaam. Zo maken ze een extra lang bed en kleermaker Van Luik uit de Boudewijnstraat maakt en vermaakt kleren voor hem voor een vriendenprijs. De meelevendheid van de kleermaker is letterlijk van grote waarde. Voor een kostuum voor Rijn is zes meter stof nodig en samen met het maakloon kost dat zo'n 400 gulden. Een stel ondergoed normaal voor enkele guldens aan te schaffen kost hem 20 gulden. De firma Batavus bouwt een aangepaste fiets voor hem. Een auto wordt voor hem aangepast door de voorste stoelen er uit te halen, waarna Rijn met behulp van een

stang, zittend op de achterbank, de auto kan besturen. Het gaat goed zolang Rijn in de auto zit, maar bij het in en uitstappen ontstaan met regelmaat ongenode en opdringerige oploopjes.

Een probleem van alle dag is het verlangen van Rijns lichaam naar voedsel. Het Maatschappelijk Hulpbetoon verhoogt de steun met f 1,25 per week, na een observatie van een week door een ambtenaar, die moet vaststellen hoeveel geld er nodig is voor het eten van Rijn. In zijn rapport meldt de ambtenaar, die letterlijk aan de keukentafel moest turven hoeveel borden eten Rijn naar binnen werkt, dat hij zich schaamde voor zijn opdracht. Ondanks dat zijn lengte hem voor karweien als plafonds witten of lantaarns ontsteken, doven of lampen verwisselen erg geschikt maakt, slaagt Rijn er niet in een vaste betrekking te vinden. Ook bij geschikt werk krijgt hij op z'n best een tijdelijke aanstelling. Zijn anders zijn, maakt hem voor velen afschrikwekkend. Kinderen belagen hem vaak. Groepjes opgeschoten jongens joelen hem na. Rijn neemt ze het niet kwalijk "Kinderen kunnen het niet helpen dat ze zo zijn. Een kind is gevormd naar zijn opvoeding, daar ligt de bron van alle kwaad".

Niet altijd kan Rijn zich inhouden als het gesar wat al te opdringerig wordt. Wie hem teveel tergt kan een klap oplopen van zijn grote handen. Het is vader Rijnhout die er dan tussen springt om hem tot kalmte te manen. Samen met zijn zoon trekt vader Rijnhout door het land om aan de kost te komen. Op beurzen, tentoonstellingen en kermissen staat Rijn te kijk en na afloop worden prentbriefkaarten verkocht.

Ondanks alle spot en hoon die Rijn ten deel valt is hij meestal een beminnelijk mens. Wil van Dale, een buurmeisje van kleermaker Van Luik verteld: "Hij was ontzagwekkend. Ik kwam niet hoger dan het bovenste deel van zijn benen. Ik was de eerste keer doodsbenuwd. Mijn broers hadden me al vaker bang gemaakt: ze zouden de reus roepen. Later ontdekte ik pas hoe hartelijk hij voor kinderen was, een echte kindervriend."



Rijn met zijn vader vermoedelijk op de Willemskade ca. 1954.



Rijn in zijn invalidewagen in 1956. Bekijks genoeg. Hoe onaangenaam ook, Rijn beseft dat het de enige manier is om enige inkomsten te verwerven.

Op een slechte dag in 1955 rijdt Rijn op het Oostplein tegen een trottoirband en valt. Hij kan niet overeind komen en een bestelbus moet hem thuis brengen. In het ziekenhuis constateren ze verschijnselen van verlamming waardoor hij veroordeeld wordt tot een invalidenwagen, die het Maatschappelijk Hulpbetoon op maat laat maken. Voor het vergaren van een schamel inkomen zit hij in zijn invalidenwagen voor de ingang van de Maastunnel of bij de Spido waar hij aan toeristen ansichtkaarten van zichzelf verkoopt. Niet lang daarna verdwijnt Rijn uit het straatbeeld. Hij is ziek, geneest weliswaar, maar wordt nooit meer de krachtige gigant. Het lichaam lijkt uitgeput. In het Academische Ziekenhuis in Leiden denkt men misschien nog iets voor hem te kunnen doen. Het uit huis takelen in de Gouvernestraat gebeurt onder grote belangstelling. Rijn ligt vastgebonden op een brancard waarvan een van de takels losschiet, tot ontzetting van het publiek, maar de mannen van de BB, die de klus moeten klaren, krijgen hem heelhuids aan de

grond. Met een ziekenauto van de GGD wordt Rijn naar Leiden gebracht, waar hij een half jaar zal worden verpleegd. Het heeft niet mogen baten.

De Reus van Rotterdam is een stadsicoon geworden met een standbeeld en een plein wat naar hem is vernoemd. De grote vriendelijke reus wordt wellicht het mooist herinnert in een liedje uit 1988 van de Amazing Stroopwafels waarvan het eerste couplet luidt:

*Altijd samen met zijn vader
Zo groot als hij was er niet één
Hij paste in geen enkel kader
En keek over alles heen
Op de kermis een attractie
Spot en hoon waar hij maar kwam
Altijd mild was de reactie
Van de Reus van Rotterdam*

Lit. & bron.: F. Baarda, *Rotterdam Ahoy. Leven en werken in de jaren na de oorlog* (Amsterdam 1992) p. 181-186; A. van der Schoor, *Het Rotterdam boek* (Zwolle 2008) p. 360; Wikipedia: *De reus van Rotterdam* (sept. 2024); *Grote mensen in Nederland* (sept. 2024); *De Grote Boer* (sept. 2024); www.amazingstroopwafels.nl

Dik Nas (Rotterdam 2024)